

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2025

Chișinău

**Privind aprobarea Listei teritoriilor și a perioadelor acțiunilor
de luptă la care au participat cetățenii Republicii Moldova**

În temeiul art. 9 lit. b) din Legea nr. 317/2024 cu privire la veteranii de război (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 564-568, art. 786), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă Lista teritoriilor și a perioadelor acțiunilor de luptă la care au participat cetățenii Republicii Moldova (se anexează).

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul apărării

Anatolie Nosatîi

Aprobată
prin Hotărârea Guvernului nr. /2025

LISTA
teritoriilor și a perioadelor acțiunilor de luptă
la care au participat cetățenii Republicii Moldova

1. Acțiunile de luptă din China: martie 1946 – aprilie 1949; martie – mai 1950 (pentru efectivul grupării de trupe A.A.); iunie 1950 – iulie 1953 (pentru efectivul subunităților militare participante la acțiunile de luptă din Coreea de Nord);
2. Acțiunile de luptă din Ungaria: anul 1956;
3. Acțiunile de luptă din Algeria: anii 1962-1964;
4. Acțiunile de luptă din regiunea insulei Damanski: martie 1969;
5. Acțiunile de luptă din regiunea lacului Jalanașcoli: august 1969;
6. Acțiunile de luptă din Egipt (Republica Arabă Unită): octombrie 1962 – martie 1963; iunie 1967; anul 1968; martie 1969 – iulie 1972; octombrie 1973 – martie 1974; iunie 1974 – februarie 1975 (pentru efectivul de dragori ai flotei din Marea Neagră și Oceanul Pacific, participanți la deminarea zonei canalului Suez);
7. Acțiunile de luptă din Republica Arabă Yemen: octombrie 1962 – martie 1963; noiembrie 1967 – decembrie 1969;
8. Acțiunile de luptă din Vietnam: ianuarie 1961 – decembrie 1974, inclusiv pentru efectivul navelor de cercetare ale flotei din Oceanul Pacific, ce executau misiuni de luptă în Marea Chinei de Sud;
9. Acțiunile de luptă din Siria: iunie 1967; martie – iulie 1970; septembrie – noiembrie 1972; octombrie 1973;
10. Acțiunile de luptă din Angola: noiembrie 1975 – noiembrie 1979;
11. Acțiunile de luptă din Mozambic: anii 1967-1969; noiembrie 1975 – noiembrie 1979; martie 1984 – aprilie 1987;
12. Acțiunile de luptă din Etiopia: decembrie 1977 – noiembrie 1979;
13. Acțiunile de luptă din Cambodgia: aprilie – decembrie 1970;
14. Acțiunile de luptă din Bangladesh: anii 1972-1973 (pentru efectivul vaselor și navelor auxiliare ale Flotei Maritime Militare a URSS);
15. Acțiunile de luptă din Laos: ianuarie 1960 – decembrie 1963; august 1964 – noiembrie 1968; noiembrie 1969 – decembrie 1970;
16. Acțiunile de luptă din Siria și Liban: iunie 1982.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea listei teritoriilor și
perioadelor acțiunilor de luptă la care au participat
cetățenii Republicii Moldova

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii de Guvern a fost elaborat de Ministerul Apărării.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul dat a fost elaborat în temeiul art. 9 lit. b) nr. 317/2024 <i>cu privire la veteranii de război</i> (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 564-568 art. 786 din 31.12.2024).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Legea nr. 317/2024 <i>cu privire la veteranii de război</i> stabilește statutul juridic al veteranilor de război cetățeni ai Republicii Moldova, categoriile de veterani de război, reglementează drepturile și garanțiile sociale ale acestora. Astfel, conform prevederilor legii prenotate, Ministerul Apărării elaborează și prezintă Guvernului proiecte de acte normative ce reglementează promovarea și respectarea drepturilor veteranilor de război, cu excepția celor din domeniul social și al sănătății. În acest context, la articolul 9 litera b) a prezentei legi este stipulat că „...Lista teritoriilor și a perioadelor acțiunilor de luptă la care au participat cetățenii Republicii Moldova se aprobă de Guvern.”, ceea ce stabilește că Ministerul Apărării este responsabil de realizarea acestei prevederi. Deoarece „Lista statelor, orașelor, teritoriilor și perioadele acțiunilor de luptă la care au participat cetățenii Republicii Moldova” anexată la Legea nr. 190/2003 <i>cu privire la veterani</i> este nulă – prin abrogarea articolului 7 din legea prenotată, aprobarea proiectului de hotărâre va crea cadrul normativ necesar pentru protejarea drepturilor veteranilor de război care au participat la acțiunile de luptă pe teritoriul altor state. Cu atât mai mult, că această lista necesită a fi prezentată în redacție nouă, deoarece nu mai există persoane supraviețuitoare care au participat în anumite perioade la acțiuni de luptă precum: „Operațiunile de lichidare a basmacilor: octombrie 1922 – iunie 1931” sau „Acțiunile de luptă din China: august 1924 – iulie 1927; octombrie – noiembrie 1929” ș.a. Tot din aceste considerente, dar și din motivul că fac parte din acțiunile militare a Războiului Doi Mondial, au fost excluse din listă și acțiunile de apărare a unor orașe ca: „Apărarea orașului Odesa: 10 august – 16 octombrie 1941”, „Apărarea orașului Leningrad: 8 septembrie 1941 – 27 ianuarie 1944”, „Apărarea orașului Sevastopol: 5 noiembrie 1941 – 4 iulie 1942”, „Apărarea orașului Stalingrad: 12 iulie – 19 noiembrie 1942”. Totodată, după examinarea arhivei deținătorilor de legitimație de tipul 5 – legitimații din seria „D” – pentru veteranii acțiunilor de luptă de pe teritoriile altor

state (cu excepția Afganistanului), Ministerul Apărării nu deține informații cu privire la persoanele care au participat la apărarea orașelor enumerate supra.

Respectiv, elaborarea proiectului de hotărâre de Guvern *privind aprobarea listei teritoriilor și perioadelor acțiunilor de luptă la care au participat cetățenii Republicii Moldova* este o măsură necesară și adecvată scopului urmărit, care va contribui la respectarea drepturilor veteranilor de război și la asigurarea egalității de șanse pentru toate categoriile de veteranii de război.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul actului normativ are drept scop aducerea în concordanță a actelor Guvernului cu prevederile Legii nr. 317/2024 *cu privire la veteranii de război*.

Se propune elaborarea proiectului de hotărâre de Guvern *privind aprobarea listei teritoriilor și perioadelor acțiunilor de luptă la care au participat cetățenii Republicii Moldova*.

Deoarece, până în prezent a fost atribuit/reconfirmat statutul de veteran de război care au participat la acțiuni de luptă pe teritoriul altor state pentru 134 de solicitanți, dintre care 79 la acțiuni de luptă în Egipt, 33 la acțiuni de luptă în Ungaria, 8 la acțiuni de luptă în Siria, 7 în Etiopia, câte 3 la acțiuni de luptă în Angola și Vietnam și 1 la acțiuni de luptă din regiunea lacului Damanski, lista menționată necesită a fi ajustată și expusă în redacție nouă.

Astfel, din lista elaborată în baza Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 433/1995 pentru ratificarea Acordului *privind recunoașterea reciprocă a înlesnirilor și garanțiilor acordate participanților și invalizilor Marelui Război pentru Apărarea Patriei, participanților la acțiunile de luptă pe teritoriul altor state, familiilor militarilor căzuți în luptă*, semnat la Moscova la 15 aprilie 1994 și în vigoare pentru Republica Moldova din 7 august 1996 și ulterior anexată la Legea nr. 190/2003 *cu privire la veterani*, au fost excluse un șir de state, orașe și teritorii cu perioadele de luptă respective, din motiv că nu mai sunt persoane în viață participante la aceste acțiuni de luptă, dar și faptul că până în prezent nu au fost depuse solicitări de obținere a categoriei date de legitimații de veteran de război.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Pe marginea obiectului de reglementare care a stat la baza elaborării prezentei hotărâri, opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu a fost identificat.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Deoarece, prezentul proiect este elaborat pentru ca Guvernul să-și aducă actele sale normative în concordanță cu Legea nr. 317/2024 *cu privire la veteranii de război*, care reglementează drepturile și garanțiile lor sociale, cheltuieli financiare suplimentare, altele decât cele prevăzute în bugetul de stat în acest scop nu sunt necesare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu a fost identificat.
4.4. Impactul social
Proiectul menționat are obiectivul de a consacra drepturile și garanțiile sociale ale veteranilor de război în semn de recunoștință pentru meritele, sacrificiul și devotamentul lor, prin reconfirmarea listei revizuite a statelor, orașelor, teritoriilor și perioadele acțiunilor de luptă la care au participat cetățenii Republicii Moldova.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Implementarea proiectului nu presupune acțiuni în ceea ce privește colectarea, stocarea și gestionarea datelor cu caracter personal.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu a fost identificat.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu a fost identificat.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu a fost identificat.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 <i>privind transparența în procesul decizional și Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional</i>, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2016: - anunțul privind inițierea procesului de consultare a proiectului de hotărâre a fost plasat pe portalul guvernamental www.particip.gov.md și poate fi vizualizat la următorul link https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-privind-aprobarea-listei-statelor-teritoriilorsi-perioadele-actiunilor-de-lupta-la-care-au-participat-cetatenii-republiciiimoldova/13892; - anunțul privind inițierea procesului de consultare a proiectului de hotărâre a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Apărării (https://www.army.md), la compartimentul „Transparența Decizională”, rubrica „Anunțurile privind organizarea consultării publice” și poate fi vizualizat la următorul link: https://www.army.md/?lng=2&action=show&cat=168&submenuheader=0. Totodată, în conformitate cu art. 32 alin. (1)-(3) din Legea nr. 100/2017 <i>cu privire la actele normative</i>, proiectul de lege a fost remis spre avizare autorităților și instituțiilor interesate și a fost supus consultărilor publice.
7. Concluziile expertizelor
În conformitate cu prevederile art. 36 și art. 37 din Legea nr. 100/2017 <i>cu privire la actele normative</i> proiectul de hotărâre a fost supus expertizei juridice și

expertizei anticorupție, efectuate de către Ministerul Justiției și, respectiv, Centrul Național Anticorupție, iar de propunerile acestora s-a ținut cont.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectului de hotărâre implică modificări la Hotărârea Guvernului nr. 182/2018 *cu privire la legitimațiile veteranilor de război*.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea va fi realizată de către Ministerul Apărării prin efectuarea modificărilor respective la Hotărârea Guvernului nr. 182/2018 *cu privire la legitimațiile veteranilor de război*.

Ministru

Anatolie NOSATÎI

SINTEZA

la proiectul

hotărârii de Guvern privind aprobarea listei teritoriilor și perioadelor acțiunilor de luptă
la care au participat cetățenii Republicii Moldova

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (nr. 15/1162 din 07 martie 2025)	1.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Ministerul Finanțelor (nr. 07/2-03/33/288 din 05 martie 2025)	2.	Lipsă de obiecții. Totodată, ținând cont de faptul că a fost abrogat art. 7 din Legea cu privire la veterani nr.190/2003, se consideră imperios abrogarea și Anexei din legea prenotată.	Se acceptă.
Ministerul Afacerilor Interne (nr. 22/826 din 11 martie 2025)	3.	1. În lista statelor, teritoriilor și perioadele acțiunilor de luptă la care au participat cetățenii Republicii Moldova, acțiunile de luptă din Afganistan în perioada aprilie 1979 — 15 februarie 1989 nu se regăsesc, motiv pentru care se recomandă autorului proiectului revizuirea acestui aspect. 2. Necesitatea completării listei cu acțiunile de luptă dintre Armenia și Azerbaijan: 13 februarie 1988 – 12 mai 1994, la care au participat 11 angajați ai Ministerului Afacerilor Interne, care în perioada 1988-1991 și-au făcut studiile la Academia MAI din or. Kiev.	Nu se acceptă. Lista teritoriilor și a perioadelor acțiunilor de luptă la care au participat cetățenii Republicii Moldova vine în completarea art. 9 lit. b) din Legea nr. 317/2024, cu categoriile de veterani în afară de cei care au participat la acțiunile de luptă din Afganistan în perioada aprilie 1979 – 15 februarie 1989. Nu se acceptă. Menționăm, că de bază a fost luată Lista statelor, orașelor, teritoriilor și perioadele acțiunilor de luptă la care au participat cetățenii Republicii Moldova din anexa Legii nr 190/2003 cu privire la veterani, care a fost elaborată în baza Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 433/1995 pentru ratificarea Acordului privind recunoașterea reciprocă a înlesnirilor și garanțiilor acordate participanților și invalizilor Marelui Război pentru Apărarea Patriei, participanților la acțiunile de luptă pe teritoriul altor state, familiilor militarilor căzuți în luptă, semnat la Moscova la 15 aprilie 1994 și în vigoare pentru Republica Moldova din 7 august 1996.

		3. În proiectul de hotărâre a Guvernului nu este relevantă gruparea elementelor structurale, deoarece dacă proiectul conține un singur punct sau articol, decade necesitatea numerotării acestuia. 4. Se recomandă numerotarea elementelor structurale ale anexei nominalizate potrivit prevederilor art. 49 alin. (6) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. 5. Se sugerează completarea cu textul „Nu este aplicabil” a subcompartimentelor 5.1. și 5.2. din nota de fundamentare. 6. Includerea tabelului comparativ în dosarul proiectului constituie o aplicare eronată a metodologiei de elaborare a actelor normative.	Părțile acordului menționat nu au inclus în listă războiul din Regiunea Autonomă Nagorno-Karabakh, deoarece faza activă a ostilităților dintre formațiunile armate azere și armene pentru controlul asupra regiunii și teritoriilor adiacente a avut loc între anii 1992-1994, evenimente care au urmat după prăbușirea URSS, respectiv, formațiunile armatei sovietice și trupele interne ale URSS erau retrase din regiune. Între anii 1988-1991 misiunea studenților Academiei Ministerului Afacerilor Interne din orașul Kiev consta în menținerea ordinii publice, urmare a impunerii stării de urgență în Armenia și Regiunea Autonomă Nagorno-Karabakh, care a adus la provocări și ciocniri între populația armeană și azeri din regiunea Nagorno-Karabakh și trupele interne ale URSS. Se acceptă. Se acceptă. Se acceptă. Se acceptă parțial. Tabelul comparativ la proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea listei statelor, teritoriilor și perioadele acțiunilor de luptă la care au participat cetățenii Republicii Moldova a fost elaborat suplimentar pentru a ușura procesul de examinare și de a exclude omiterea întâmplătoare a unei perioade a acțiunilor de luptă de care au beneficiat anterior unele categorii de cetățeni în conformitate cu Legea nr.190/2003 cu privire la veterani. În context, conform art.40 lit. g) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dosarul poate conține și alte
--	--	---	--

		7. De respectat exigențele statuate în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în sensul corectării greșelilor gramaticale, de ortografie și de punctuație admise în conținutul proiectului și excluderii erorilor de ordin tehnico-normativ.	materiale, după caz, în baza cărora a fost elaborat proiectul actului normativ. Se acceptă.
Ministerul Educației și Cercetării (nr. 07-09/1634 din 11 martie 2025)	4.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Ministerul Sănătății (nr. 16/791 din 06 martie 2025)	5.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Serviciul de Informații și Securitate (nr. IE/2171 din 10 martie 2025)	6.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Casa Națională de Asigurări Sociale (nr. 3218 din 10 martie 2025)	7.	Denumirea proiectului, cât și denumirea anexei acestuia urmează a fi expusă în concordanță cu prevederile art.9 lit. b) din Legea nr.317/2024 cu privire la veteranii de război. Lista de la anexa proiectului, urmează a fi completată cu perioada participării cetățenilor Republicii Moldova la Cel de-al Doilea Război Mondial, deoarece în art.9 din Legea nr. 317/2024, nu este indicată această perioadă. Deoarece art.7 din Legea nr.190/2003, a fost abrogat, se impune necesitatea abrogării inclusiv a Anexei la lege.	Se acceptă. Nu se acceptă, deoarece această categorie de cetățeni este stipulată la art. 9 lit. d) din Legea nr. 317/2024, care prevede categoriile veteranilor de război și, anume: „au participat la Cel de-al Doilea Război Mondial”. Se acceptă.
Avizare și consultare publică repetată			
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (nr. 15/1632 din 31 martie 2025)	8.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Ministerul Finanțelor	9.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.

(nr. 07/2-17/108 din 25 martie 2025)			
Ministerul Afacerilor Interne (nr. 22/1071 din 27 martie 2025)	10.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Ministerul Educației și Cercetării (nr. 07-09/1992 din 26 martie 2025)	11.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Ministerul Sănătății (nr. 16/997 din 24 martie 2025)	12.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Serviciul de Informații și Securitate (nr. IE/2950 din 27 martie 2025)	13.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Casa Națională de Asigurări Sociale (nr. 4221 din 28 martie 2025)	14.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Expertizare			
Ministerul Justiției (nr. 04/1-3254 din 8 aprilie 2025)	15.	Lipsa obiecțiilor sau recomandărilor de ordin conceptual. Totodată, în vederea îmbunătățirii calității proiectului de act normativ, parafa de aprobare a anexei privind Lista teritoriilor și perioadelor acțiunilor de luptă la care au participat cetățenii Republicii Moldova, se va expune după cum urmează: „Aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. ____/2025”.	Se acceptă.
Centrul Național Anticorupție (nr. EHG25/10501 din 16 aprilie 2025)	16.	În redacția propusă, proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.	Se ia act.